

Vzemite si, ljubi Slovenci ta nagovor in te dobre svete práv k sercu; poprimite se z vnetimi željami sadjoreje; napravite si drevesnih sadiš, in vse pripravnne prostore z žlahtnimi drevesi zasadi-
dite! Takó si boste kmalo živež in prihodiša zboljšali, našo deželo olepšali in obogatili. In kakó srečni bi mi bili dočakati, kader bi vidili celo deželo v lep vert spremenjeno, v katerim bi naši vnuki zgubljen pozemeljski raj (paradiž) našli, in nam pa s hvaležnimi serci nebeskiga vošili.

Jagodovo *) perje.

Od jagodoviga perja dobijo krave dostikrat kervavo mleko, pa ravno to perje je, kdo bi mislil, tudi pomoč soper kervomolžo. Čudno se bo vsakimu zdelo, de se ravno s tistim zelišam, katero je vzrok imenovane bolezni, tudi bolezen ozdraviti zamore. Pri ti reči se práv po starim pregovori vede, kakor Slovenci pravijo: „Klin s klinam“. To je resnica, in poterjeno zdravilo po mnogoverstnih skušnjah umnih zdravnikov. Krave gredó rade po taki paši, kjer dovelj jagodoviga perja raste, tode kmalo se vidi, de jim ni taka paša pridna, ampak škodljiva. To bolezen, ki ji kervomolža pravijo, znaš z jagodovim perjem takole odpraviti: Naber jagodoviga perja, posuši in stolci ga do štupe; dajaj ga kravam lizati, nekoliko v štupi s soljo in otrobi namešaniga, nekoliko ga pa na vodi pokuhaj, in dajaj take vode kravam piti; s tem lekam boš v štirinajstih dneh kervomolžnost pregnal. Ne goni krav na tako pašo, kjer dovelj jagodoviga perja raste, de kravam bolezni ne privabiš. Ta lek tudi pomaga, če bi bilo tudi kaj družiga take bolezni krivo, ne pa jagodovo perje.

Kruha, pa tudi nauka za uboge.

(Konec.)

Od te dobe sklene Anton visoki šoli Besansonskiga mesta odgovoriti, pa ne s praznimi besedami, ki kaj ne zdajo, ampak v djanji pomagati. Zasadil je podzemeljskih jabelk, katerih se je bil per Majerjevi mizi toliko vstrašil, na gredo v verti per Invalidih. Od ravno te dobe je pa tudi dober prijatelj ubogih ljudi veliko težav in sovraštva prestál, kakor se vsakimu godí, ki si kaj noviga še toliko dobroga vmisli, kar neumnim ljudém po pameti ni. Nerodovito zemljo zasadi, pa vsim potrebnim in lačnim celiga kraljestva kruha obrediti — kakó lepo, zlato dobro delo!

Anton poprosi kraljevih namestnikov, naj mu pomagajo žlahtni sad po deželi razposaditi; pa kraljevi oskerbniki niso utegnili se s podzemljicami pečati. Anton poterka na vrata učenih mož, gospodarjev in posvetnih modrijanov; pa vsi ti modri možje mu ne véjo dosti dopovedati, kakó nezdrava, škodljiva bi ta nova jéd bila, na kateri bi ljudje treselko (kobilo ali merzlico), gobe, in Bog si vé, kaj vse dobili, kakor so vse te neumnosti brali, pa ne poskusili. — Kaj čuda! tudi ubogi ljudje, ki so stradali in gladovali, ga zaničujejo, čertijo, ter ga imajo za bedaka, ki ljudém v koritih kruha ponuja.

Anton se zdaj k Francoskimu kralju podá. Milo ga Ljudevit XVI. posluša, kakó mu Anton podzemljice (krompir) hvali, ki nam jih je dober Bog za uboge dal, kakor svoje dni nebesko mano Izraelcam v pušavi, de z njimi kralj lahko vsim potrebnim celiga kraljestva vsakdanjiga kruha da, kakor usmiljen in skerben hišnik božji.

Kralj ukaže Antonu štir in petdeset oralov celine na Sablonski ravnjavi odločiti, naj jo obdela in z laško repico nasadi. Črez nekoliko mescov pride zopet Anton v kraljevo poslopje. Na povelje kralja se mu vsa kra-

ljeva družina priklone, in Anton kralju višnjevo (pruno) cvetlico z rumenimi popki podá, ki je ni bilo v kraljevih vertih najti, rekoč: „Kralj! tukaj je cvet; tudi sad za njim pride, kakor zaupam, in ubožčki bojo Vaši kraljevi skerbi hvalo vedili, ki jim ne bo več potreba lakote umirati.“

„Gospod!“ mu kralj odgovorí, „Vam bo Francosko hvalo vedelo, ki ste mu dali kruha za uboge.“

Kralj Ljudevit XVI. je celi tisti dan cvetlico nosil, ki mu jo je Anton podal; tudi kraljeviči in žlahtniči, vsi kraljevi služabniki so storili, kar so kralja vidili. Poslali so ljudi na Sablonsko polje, kjer so podzemljice rastle, korúnovih cvetlic nabérat; in repica je celi dan čast kraljeve svetinje na persih imela. Po celim kraljestvi so govorili od gospoda Antona, Augusta Parmentiera, in ga hvalili, njega častili, in nar imenitnejši učeni možje so ga h kosilu vabili. Mnogo zdravico so mu napivali. Tudi per mizi Franklina vstane gost in mu napije rekoč: „Na zdravje Antona in podzemljice!“ — „Ne takó, velí čestitljivi stari Franklin, ampak mende ste mislili napiti: na zdravje Antona in lačnih, hvaležnih ljudi!“

Takó se še zdaj ljudje radi dobrot branijo, katerih ne poznajo, čertijo dobrotnike, ki jim dobro ponujajo, in jih modro ravnati učijo: kakor postavim občinske spašnike (gmajne) razdeliti in obdelati. Nočejo razumeti, kar jim svet Pavel pravi: „Vse poskusite, in dobro ohranite!“ To je ljudstva prvi gerdi greh: terdovratnost.

Kedar pa ljudje dobrote, ki se jim posilijo, lepo zavživajo, in se jim po njih dobro godí, radi radi svojih dobrotnikov pozabijo, ki so jim dobrote posilama dali. Ljudje po mestih, kakor po deželi, véjo veliko povedati od imenitnih razbojnikov in človekomorcov, od ponočnih strelcov in več takih kvant; kdo je pa v naše kraje ljube podzemljice prvi prinesil, kdo je prvi kolovrat naredil in ženske presti učil — tega nobeden povedati ne vé; in to je druga gerda pregreha ljudi: nehvaležnost.

Nauk. Učimo se radi dobrih novih reči — pa tudi starih dobrotnikov ne pozabimo; in če jim druge zahvale ne damo; saj za nje pomolimo, naj jim Bog plati! —

Ljubomir.

Pridnost potrebna.

(Konec.)

Res de je vsakimu človeku, posebno pa kmetovavcam pridnost potrebna, vender ni zadosti, de kmet le pridno dela, ampak on mora tudi modro, pametno in previdno delati. Kmet mora takó gospodariti, de si z delam kaj pergospodari, kaj privarje in za prihodnje kaj prihrani. Slab gospodar je tisti, kateri s svojo pridnostjo le za pričihoče potrebe skerbí in ne misli, kaj bo za prihodne imel. Vsak kmetovavec mora takó ravnati, de si kaj prihrani ali prišpara, kér ne vé, kaj ga utegne zadeti. Noben stan ni v takó veliki nevarnosti v škodo in v nesrečo priti kakor kmetiški. Zdaj mu vzame toča, zdaj moča. Včasí mu žito červ pojé, slabo polje obrodi. Malo ali clo nič vina ne pridela, dostikrat mu tudi živina pocepa. Če v poprejšnih letih nič ne pridobi, v nesreči se on zadolží, in s časam vse premoženje zgubi. Kam se bo kmet takrat obrnil, kader huda letina potegne? Kje bo pomoči iskal, kader ga kaka nesreča zadene, če si pred ni nič privarval, ali na stran djal takrat, kadar je dosti pridelal in vsiga v obilnosti imel? Kmet mora skerbeti ne le za danes, ampak tudi za jutro. Kakó práv pridejo privarvani groši, kader ga nadloga zadene! Gorje mu je, če mora druge nadlegvati. V zdajnih časih je omerzlela radodarnost, teško se pomoč najde. Kader Bog kmeta oblagodari in mu obilno pridelkov da, mu ni treba vsiga sproti povžiti, popiti, zapraviti in zadjati, ampak za prihodnje potrebe kaj prihraniti si, de ne bo treba na dan revšine od hudiga konec jemati.

*) Jagoda, Erdbeere, (fragaria vesca Linn.)